Yazar Administrator
Çarşamba, 11 Kasım 2009 15:08

Adalet Bakanlığı ve İngiltere Büyükelçiliği tarafından yürütülen, "Türkiye'de Arabuluculuk Sisteminin Geliştirilmesi" projesi kapsamında 5-6 Kasım 2009 tarihlerinde Ankara Hilton Otelinde düzenenen, Hukuki Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk sempozyumun ikinci gününde, Türkiye Noterler Birliği'nin görüşlerini Türkiye Noterler Birliği Başkanı Sn. Hasan Yeni sundu. Sunum metni şu şekildedir:

Sayın Başkan,

Değerli Hukukçular,

İş dünyasının ve meslek odalarının değerli temsilcileri,

Değerli Akademisyenler, basınımızın güzide temsilcileri

Böylesine seçkin bir topluluğa hitap ediyor olmaktan ve aranızda bulunmaktan büyük onur duyduğumu ifade etmek isterim. Şahsım ve kurumum adına şükranlarımı sunuyorum. Hoş geldiniz. Geleceğe olan inanç ve güven duygusuyla hepinizi saygı ile selamlıyorum.

Uluslararası Arabuluculuk Sempozyumu adı altında yapılan bu toplantıyı organize eden Adalet Bakanlığımızı, Ankara'nın İngiltere Büyük Elçiliğini ve Conflict Management International

kuruluşunu kutluyor tüm katılımcı ve konuşmacılara teşekkür ediyorum.

Kişiye, temel hak ve özgürlükler çerçevesinde hukuki destek ve koruma sağlamak, Hukuk Devletinin temel ilkesi olup bundan vazgeçilmesi düşünülemez. Bu bir Anayasal hak olup, Anayasamızın 36 ncı maddesindeki “Herkes meşru vasıta ve yollardan faydalanmak sureti ile yargı mercileri önünde davacı ve davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir” hükmü gereğince, devletin yargı organlarına başvuru hakkı Anayasal teminat altına alınmıştır.

Ancak, tarafların serbest iradeleri ve istekleri doğrultusunda bir araya gelerek, ihtilaflarını rıza ve serbest iradeleriyle çözmelerine mani olacak bir durum söz konusu değildir. Barışçıl yöntemlerin denenmesinin hiçbir mahzuru olamayacağı gibi, bu girişimlerin sonuçsuz kalması halinde, yargı yolları her zaman açıktır. Yargının bağımsız ve adil olması yanında, hızlı işlemesi ve gecikmelere sebebiyet veren hususları ortadan kaldırarak görevini tamamlaması da gereklidir.

Anayasamızın 141.maddesinde “Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması yargının görevidir” demektedir. Ayrıca; Avrupa İnsan Hakları sözleşmesinin 6.maddesinde de yargılamanın makul süre içerisinde sonuçlandırılması hükmü yer almaktadır. İşte bu noktada konumuz; Kişilerin Anayasal Haklarına zarar vermeden, yargının şemsiyesi altında alternatif yollar arayarak, hukuki ihtilafların serbest irade ve rıza ile barışçıl yollardan çözülmesi ve bu suretle mahkemelerin yükünü azaltarak daha sağlıklı görev yapabilmelerine olanak verilmesi konusudur.

Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk derken genel olarak şöyle anlıyoruz:

Uyuşmazlık içinde olan taraflar yargıya başvurmadan önce yahut yargılama sırasında, tamamen kendi serbest irade ve rızaları ile barışçıl bir sonuca varılmasında kendilerine yardımcı olacak üçüncü bir kişiden yararlanırlar. Arabulucu dediğimiz bu kişi sistematik teknikler uygulayarak taraflar arasındaki iletişim ve müzakereleri düzenleyerek birbirlerini daha iyi anlamalarını ve kendilerini rahatça ifade etmelerini sağlar. Arabuluculuk süreci içerisindeki esas etkinlik; tarafsızlık, gizlilik, eşitlik, taraftar arasındaki bilgi alışverişini sağlamak ve pazarlıktır.

Arabulucu tarafların güvenini kazanmalıdır. Tarafları uzlaşmaya zorlayamaz ve karar verme yetkisi yoktur. Çünkü, görevi, hakim gibi karar vermek değil tarafların bir anlaşma noktasına kendi serbest irade ve istekleri ile gelebilmelerine ortam hazırlamaktır. Unutulmaması gereken önemli hususlardan birisi de, tarafların iyi niyetle ve birbirlerinin çıkarlarını kollama ve paylaşmaya istekli olmaları hususudur. Bu da uzlaşı kültürünün gelişmesi ve toplumsal barışın öneminin eğitim yolu ile kitlelere aktarılması ile mümkün olabilecektir.

Sözlerimin burasında, Noterlik mesleği ile Arabuluculuk müessesesi arasındaki ilişkiye değinmek istiyorum. Noterlerin de arabuluculuk görevini yapabileceklerini, mevcut Noterlik Yasasının temel bazı hükümlerine ve genel tanımda açıklanan Arabuluculuk için gereken özelliklere dayanarak açıklamak istiyorum.

Noterlik Kanununun 1., 37., 50., ve 54. Maddeleri hükümleri ile yukarıda yaptığımız açıklamaları birlikte değerlendirdiğimizde şu sonuçlara varmak mümkün olacaktır.

- Noterlik Kanunu çerçevesinde, noterlerin kanunen arabuluculuk yapmasına engel bir

durum yoktur. Hatta Kanunda, arabuluculuktan daha ileri bir nokta olan ve hâkim gibi karar verebilen hakemliğe izin verilmiştir. Hakemlik, tahkim kuralarına göre yargılama yetkisini de içermektedir. Dolayısıyla, hakemliğe izin verilen bir düzenlemede, yargılama yapma ve karar verme yetkisinin olmadığı, Arabuluculuğa izin verilebileceği düşünülmelidir.

- Arabuluculuğun temel özellikleri, tarafsızlık, gizlilik ve güvenilirliktir, bunlar aynı zamanda noterliğin de kanundan doğan en temel niteliklerindendir. Noterler bu özelliklere uygun olarak iş ve işlem yapmak zorunda olup bu konuda yemin ederler.
- Noterler, işlem yaptıkları hususlarda aynı zamanda bir danışman gibi davranmak ve işlem güvenliği için objektif şekilde yardımcı olmak durumundadır. Bu açıdan taraflar arasında tarafsız, bağımsız ve eşit davranma alışkanlıklarını kazanmışlardır. İşlemlerin doğru ve amaca uygunluğu için, tarafların iradelerini doğru anlamak, yorumlamak, ve işleme yansıtmak mesleğin gereğidir. Bu alışkanlık, sorunların anlaşılması, tespiti ve çözüm üretilmesi bakımından Arabuluculuk için önem taşımaktadır.
- Kamu hizmeti gören noterlerin, taraflar üzerinde güven açısından olumlu neticeleri olacaktır.

Değerli Meslektaşlarım,

Saygıdeğer katılımcılar,

Her ülkeye ve sosyolojik gerçeklerine uygun alternatif uyuşmazlık çözümleri mevcut olduğunu düşünmekteyim. Ancak, değişik ülkelerdeki uygulama sonuçlarına göre arabuluculuk, alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri içinde en yaygın ve başarılı olanıdır. Gerekli altyapının sağlanması halinde toplum kültürümüzde zaten var olan arabuluculuğun ülkemizde de başarılı olacağına inanıyorum.

Bu toplantının, hepimizin arzu ettiği gibi; yarının toplumu yararına, barış, uyum ve refahını temin için katkı sağlayacağına inanıyorum.

Saygılarımla,

//